

Kestävä kehitys Lounais-Suomen kirjastoissa

Missä ollaan, minne mennään?

Sisällysluettelo

- [Hankkeen tiedot](#)
- [Lounais-Suomen kirjastojen kestävä kehityksen tiekartta](#)
- [Viestintämateriaalit kirjastoille](#)
- [Hankkeen viestintä](#)
- [Tapahtumareseptit kirjastoille](#)
- [Sisäinen viestintä ja tapahtumat](#)
- [Minne mennään - eli mitä tapahtuu seuraavaksi?](#)

Hankkeen tiedot

- *Kestävä kehitys Lounais-Suomen kirjastoissa – Missä ollaan, minne mennään?* -hankkeessa (2024) edistettiin kestävästä kehityksestä tukevia palveluita ja toimintamalleja sekä niiden markkinointia Lounais-Suomen kirjastoissa.
- Hankkeen tavoitteena oli luoda **kestävän kehityksen tiekartta** sekä **kasvattaa kirjaston näkyvyyttä** kiertotalouden esimerkkinä ja kestävästä elämäntapaa tukevan rauhoittumisen ja syvemmän ymmärtämisen paikkana.
- Hankkeen toiminta tukee Varsinais-Suomen ja Satakunnan kirjastojen kehittämistyötä sekä markkinointia.
 - Kestävän kehityksen viestintämateriaalit
 - Kestävän kehityksen tapahtumakonseptit ja materiaalipaketit
 - Tiekartan hyödyntäminen

Hankkeen tiedot

- Hanke toteutettiin Kemiönsaaren, Marttilan, Porin, Pöytyän, Taivassalon ja Turun kirjastojen yhteistyönä.
- Yhteistoiminnan koordinoinnista vastasi Turun kaupunginkirjasto.
- Hanke toteutettiin vuoden 2024 aikana.
- Hankkeeseen saatiin aluehallintovirastolta 50 000 €:n rahoitus.
- Hankkeen henkilökunta (Turun kaupunginkirjasto)
 - Hanketyöntekijä 100 % työajalla 8.1.-7.10.2024 ja 30 % työajalla 8.10.-31.12.2024
 - Hanketta koordinoiva informaatikko 10 % työajalla 1.1.-20.6.2024 ja 20 % työajalla 21.6.-31.12.2024
 - Hanketyön asiantuntijan roolissa oleva informaatikko 10 % työajalla 1.1.-20.6.2024

Hankkeen toimenpiteet

Hankkeen aikana tuotettiin materiaaleja, joiden avulla kirjastot voivat kehittää omaa kestävän kehityksen työtään ja tehdä sitä näkyväksi.

Tiekartta

- Tiekartta ohjaa kirjastojen kestävyystyötä esittelemällä
 - Yhteiset tavoitteet
 - Kestävän kehityksen painopisteet
 - Hankekirjastojen lupaukset ja toimenpidesuunnitelmat
- Hankkeen aikana suunniteltiin myös tiekarttatyön seurannan ja jalkauttamisen malli.

Viestintä

- Viestintämateriaalipaketit asiakasviestintään
 - Kiertotalous
 - Mielenrauha
 - Tiekartta
 - Tapahtumareseptit
- Kirjaston käytön hyötylaskuri
- Sisäinen viestintä Lounais-Suomen ja Satakunnan kirjastoille

Tapahtumat

- Tapahtumat hankekirjastoille
 - Ympäristöteatteriesitykset
 - Parsinta- ja korjauspajat
- Tapahtumareseptit
 - Viherkasvit vaihtoon!
 - Siivouspäivä
 - Lukuretriitti
- Sisäiset tapahtumat
 - Tiekarttatyöpajat
 - AKE-kahvit: Mielenrauha
 - AKE-kahvit: Tiekartta
 - Somemainonnan koulutus
 - Ympäristötyön opintopiiri

KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

Aluehallintovirasto

Lounais-Suomen kirjastojen kestävän kehityksen tiekartta

SITOWISE

Lounais-Suomen kirjastojen kestäväen kehityksen tiekartta

- Lounais-Suomen kirjastojen kestäväen kehityksen tiekartta auttaa kirjastoja kehittämään kestäväen kehityksen mukaisia toimintamalleja ja kasvattamaan toiminnan vaikuttavuutta.
- Tutustu tiekarttaan täällä: [Lounais-Suomen kirjastojen kestäväen kehityksen tiekartta](#)

Tiekarttatyön tausta

- Kirjastot tekevät paljon hyvää työtä kestävän kehityksen edistämiseksi jo osana lakisääteisiä perustehtäviään. Kirjastolain henki ja kirjastojen lakisääteiset tehtävät ovat linjassa kestävän kehityksen tavoitteiden kanssa (Laki yleisistä kirjastoista, [FINLEX 29.12.2016/1492.](#)).
- Lounais-Suomen kirjastoissa ei ole kuitenkaan ennen hanketta systemaattisesti paneuduttu kestävän kehityksen teemoihin. Kirjastojen tekemä työ kestävän kehityksen eteen on tärkeää tehdä näkyväksi, jotta tietoa sen merkityksestä ja vaikutuksista voidaan hyödyntää päätöksenteossa, toiminnan suunnittelussa ja viestinnässä.

Tiekartan tavoite

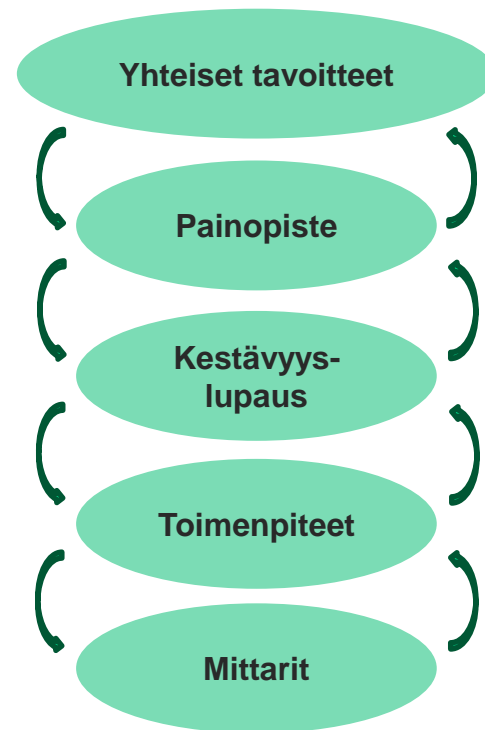
- Lounais-Suomen kirjastojen kestäväen kehityksen tiekartta auttaa kirjastoja ottamaan konkreettisia askeleita kirjastotoiminnan **jalanjäljen vähentämiseen** sekä **kädenjäljen kasvattamiseen** ekologisesta, sosiaalisesta, kulttuurisesta ja taloudellisesta näkökulmasta.
- Tavoitteena on auttaa kirjastoja hahmottamaan, millaiset kestäväen kehityksen toimenpiteet ovat kirjastoille olennaisia: samaan aikaan **realistisia** ja **vaikuttavia**.
- Tiekartta tekee kirjastojen kestäväen kehityksen työstä **tavoitteellista** ja **mitattavaa**.
 - Lupaukset
 - Mittarit
 - Vastuutahot

Tiekartan toteutuksesta

- Tiekartta toteutettiin hankekirjastojen (Turku, Taivassalo, Pöytyä, Pori, Marttila, Kemiönsaari) yhteisissä työpajoissa Sitowisen ohjauksessa keväällä 2024.
- Tiekartta esittelee Lounais-Suomen kirjastojen yhteiset **kestävän kehityksen tavoitteet** ja **kehittämisen painopisteet**.
- Näiden pohjalta kukin tiekarttaan sitoutunut kirjasto asettaa omat **kestävän kehityksen lupaukset** ja tekee **toimenpidesuunnitelman** niiden toteuttamiseksi.
- Myöhemmin hankkeen aikana myös Auran ja Pomarkun kirjastot liittyivät tiekarttaan asettamalla omat lupaukset ja toimenpiteet. Tulevaisuudessa tavoitteena on levittää tiekarttatyötä koko Lounais-Suomen alueelle.

Tiekartan toteutuksesta

- Tiekartta pohjautuu **YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin**, joista kuusi (ja lisäksi kaksi täydentävää hanketavoitetta) valittiin tiekartan yhteisiksi tavoitteiksi.
- Yhteisistä tavoitteista johdettiin tarkemman tason **kestävän kehityksen painopisteet**, jotka vertautuvat myös kirjastojen vahvuuksiin kestävän kehityksen edistämässä.
- Kirjastot asettavat painopisteiden pohjalta omat **kestävyyslupaukset, toimenpiteet ja mittarit** niiden toteuttamiseksi.
- Kehittämisen painopisteet, kestävyyslupaukset ja toimenpiteet luovat suuntaa ja antavat konkreettisia esimerkkejä myös muiden kirjastojen kestävyystyölle.

Lounais-Suomen kirjastojen kestävä kehityksen tavoitteet

Lounais-Suomen kirjastot ovat sitoutuneet yleisten kirjastojen kestävyystavoitteisiin, jotka ovat:

1. **Terveys ja hyvinvointi** (SDG 3)
2. **Hyvä koulutus** (SDG 4)
3. **Eriarvoisuuden vähentäminen** (SDG 10)
4. **Kestävät kaupungit ja yhteisöt** (SDG 11)
5. **Vastuullinen kuluttaminen** (SDG 12)
6. **Ilmastoteot** (SDG 13)

Lisäksi täydentävät hanketavoitteet:

7. **Kiertotalous:** kirjastojen rooli kiertotalouden keskuksena.
8. **Hidastaminen:** kirjastojen rooli kestävä elämäntavan ja siihen liittyvän rauhoittumisen, syvemmän ymmärtämisen ja keskittymisen mahdollistajana.

SDG (Sustainable Development Goal) viittaa YK:n Kestävä kehityksen tavoitteisiin, jotka ohjaavat maailman kaikkien maiden kestävä kehityksen työtä. Ne muodostavat vuonna 2015 YK:ssa luodun kestävä kehityksen globaalin toimintaohjelman, josta käytetään nimeä **Agenda 2030**. SDG:itä on yhteensä 17.

Lounais-Suomen kirjastojen kestäväen kehityksen painopisteet

Tiekarttatyon aikana kirjastoille muodostuivat seuraavat kestäväen kehityksen painopisteet:

1. Kirjasto tukee monilukutaitoa ja ohjaa oikean tiedon äärelle.

Kirjastot tunnistetaan helposti lähestyttävänä tahona, joka opastaa oikean tiedon äärelle sekä neuvoo ja tukee lähdekriittisyydessä ja media- ja monilukutaidossa.

2. Kirjasto toimii kestävyuden ja kiertotalouden esimerkkinä.

Kirjastotoiminta tuottaa monenlaista positiivista kädenjälkeä ja toimii kiertotalouden esimerkkinä. Kiertotalouden merkitys tulee tulevaisuudessa vahvistumaan.

3. Kirjasto on merkittävä kulttuurisen kestävyuden tekijä.

Kirjaston keskeinen tehtävä on kulttuurin, sivistyksen, kirjallisuuden ja lukutaidon vaaliminen.

4. Kirjastossa on tilaa rauhoittua.

Kirjasto toimii rauhoittumisen ja keskittymisen paikkana. Kirjastosta saa tukea näiden taitojen opetteluun ja aivohyvinvoinnin edistämiseen.

5. Kirjasto on yhdenvertaisuuden turvasatama - nyt ja tulevaisuudessa.

Kuka vain voi tulla kirjastoon milloin vain ja löytää kirjastosta itselleen sopivaa sisältöä.

Työkalut kirjastoille

Tiekartan liitteenä löytyy tukimateriaaleja, joita kirjastot voivat hyödyntää oman toiminnan kehittämisessä sekä kestävyysvaikutusten viestinnässä.

Toimenpidesuunnitelman pohja

Työpohja oman kirjaston toimenpidesuunnitelman tekemiseen.

Toimenpidepankki

Toimenpidepankkiin koottiin kaikki tiekarttatyön aikana syntyneet kestävän kehityksen lupaukset ja toimenpiteet, jotta seuraavat kirjastot voivat ottaa niistä mallia ja inspiraatiota oman toiminnan suunnitteluun.

Viestintämateriaalit tiekarttaan sitoutuneelle kirjastolle

Somepostauksia, tekstipohjia ja mainoskuvia tiekartan painopisteistä sekä kirjastojen omista kestävän kehityksen lupauksista.

Mediassa

- [Porin ja Nakkilan kirjastot lupaavat tukea jokaisen lukutaitoa ja lukemisen kulttuuria | Satakunnan Viikko \(sv24.fi\)](#)
- [Taivassalon kirjasto on sitoutunut kestävän kehityksen tiekarttaan | Vakka-Suomen Sanomat](#)

Taivassalon kirjasto on sitoutunut kestävän kehityksen tiekarttaan

Kuusi Lounais-Suomen alueen kirjastoja on sitoutunut mukaan asettamalla omat kestävyyslupauksensa Lounais-Suomen kirjastojen kestävä kehityksen tiekarttaan.

Kestävän kehityksen tiekartta luotiin Kemiön saaren, Marttilan, Porin, Pöytyän, Taivassalon ja Tu-

run kirjastojen yhteistyönä.

–Kirjasto tukee kestävä kehitystä jo perustehäviltiltään. Tiekartta tekee kirjastojen kestävyystyötä tavoitteellisempaa ja mitattavaa. Sen tarkoitus on auttaa kirjastoja keventämään jalanjälkeään sekä lisäämään kirjastotoiminnan positiivisia yhteiskunnallisia

vaikutuksia, kertoo Taivassalon kirjasto- ja kulttuuripalveluvastaava **Anna Schauman**.

TIEKARTTA määrittelee kirjastojen yhteiset kestävä kehityksen painopisteet sekä kirjastokohtaiset kestävyyslupaukset ja toimenpiteet.

Toimenpiteet koskevat monilukutaidon, kiertotalouden, kulttuurisen kestävyiden, aivohyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden edistämistä. Tiekartta antaa konkreettisia esimerkkejä myös muiden kirjastojen kestävyystyölle.

Kirjastot lupaavat toimia kiertotalouden ja kestä-

vyiden esimerkkeinä. Tämä tarkoittaa, että oman toiminnan ympäristökuormitusta vähennetään esimerkiksi optimoimalla hankintaa ja kuljetuksia. Samalla pyritään inspiroimaan asiakkaita ja yhteistyökumppaneita kestävämpiin valintoihin.

–**Kirjasto** on helposti saa-

vutettava palvelu, joka tekee kiertotalousajattelua tutuksi. Kaikkea ei tarvitse omistaa itse, kun kirjoja ja esineitä voi lainata kirjastosta. Näin autamme myös asiakkaitamme keventämään omaa hilijalanjälkeään, kertoo kirjastopalvelujohtaja **Rebekka Piilppula** Turun kaupunginkirjastosta.

Pöytyän kirjasto innostaa kuntalaisia kestäviin valintoihin

PÖYTYÄ

Pöytyän kirjasto on sitoutunut kestävään kehitykseen asettamalla omat kestävyyslupauksensa Lounais-Suomen kirjastojen kestävä kehityksen tiekarttaan. **Kirjasto** lupaa esimerkiksi tarjota ajankohtaista ja monipuolista kestävään kehitykseen liittyvää kirjastoaineistoa.

Kirjastot tukevat kestävä kehitystä jo perustehäviltiltään. Kirjastojen päätoimet ovat toimialakohtaisissa vertailuissa pieniä. Sen sijaan toiminnan yhteiskunnalliset vaikutukset kiertotalouden esimerkkinä sekä hyvinvointia ja kestävä elämäntapaa edistävän mielenrauhan, keskittymisen ja syentymisen tilana ovat merkittäviä.

Lounais-Suomen kirjastojen kestävä kehityksen tiekartta tekee kirjastojen kestävyystyöstä entistä järjestelmällisempää. Se auttaa kirjastoja keventämään jalanjälkeään sekä kasvattamaan positiivista kädenjälkeään.

Tiekartta määrittelee kirjastojen yhteiset kestävä

kehityksen painopisteet sekä kestävyyslupaukset ja toimenpiteet. Toimenpiteet koskevat muun muassa monilukutaidon, kiertotalouden, kulttuurisen kestävyiden, aivohyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden edistämistä.

–**Kirjasto** lupaa järjestää jatkossa vuosittain kestävään kehitykseen liittyviä yhteisöllisiä tapahtumia ja nostaa aihetta teemanäytelyiden avulla kaikissa kirjastopisteissä, kertoo vastaava kirjastonhoitaja **Terhi Laine** Kyrön kirjastosta Pöytyän kirjaston tiedotteessa.

Lounais-Suomen kirjastojen kestävä kehityksen tiekartta on tuotettu osana Kestävä kehitys Lounais-Suomen kirjastoissa – Missä ollaan, minne mennään -kehittämishanketta yhteistyössä Kemiön saaren, Marttilan, Porin, Pöytyän, Taivassalon ja Turun kirjastojen kanssa. Hankkeessa edistetään kestävä kehitystä tukevia palveluita ja toimintamalleja sekä niiden markkinointia Lounais-Suomen kirjastoissa.

Vakka-Suomen sanomat 3.9.2024

Tiekarttatyön jatko

- **Tiekarttaan sitoutuneet kirjastot seuraavat toimenpiteiden toteutumista** lupauksille asetettujen mittareiden avulla.
- **AKE tukee tiekartan seuranta**a järjestämällä seurantakokouksia, joissa arvioidaan tiekartan toteutumista ja päivitetään karttaa tarpeiden mukaan.
- AKE järjestää alueen kirjastoille yhteisiä työpajoja, joiden kautta **uudet kirjastot voivat tulla mukaan tiekarttatyöhön**. Kaikkia alueen kirjastoja kutsutaan pohtimaan omaa kestävyystyötään, asettamaan omat kestävyyslupauksensa ja sitoutumaan yhteiseen tiekarttaan.
- **Tiekartta ja sen tukimateriaalit ovat vapaasti kaikkien kirjastojen käytettävissä.**
 - Työpohja toimenpidesuunnitelman tekemiseen
 - Toimenpidepankki
 - Viestintämateriaalit

Viestintämateriaalit

Kirjastoille tehtiin viestintämateriaalipaketteja, joita kirjastot voivat hyödyntää kestäväen kehityksen vaikutustensa näkyväksi tekemiseen.

Viestintämateriaalit

- Hankkeen aikana tuotettiin viestintämateriaalipaketteja, joiden avulla kirjastot voivat näyttää sitoutumisensa kestäväan kehitykseen sekä kasvattaa kestäväan kehityksen vaikutuksiaan.
- Valmiit materiaalit vähentävät viestintään kuluvaan aikaa ja työmäärää sekä konkretisoivat kirjaston kestävyysvaikutuksia kirjastolaisillekin.
- Materiaalit ovat kaikkien kirjastojen vapaasti hyödynnettävissä Lounais-Suomen kirjastojen extranetin [materiaalipankissa](#).
- Viestintämateriaalipaketit:
 - Kiertotalous
 - Mielenrauha
 - Tiekartta

Kiertotalous

Kiertotalouden viestintämateriaalipaketti sisältää viestintämateriaaleja, joiden avulla voidaan lisätä ymmärrystä kirjastojen merkityksestä kiertotalouden esimerkkinä ja samalla inspiroida asiakkaita aina kestävämpiin elämäntapoihin.

Viestintämateriaalipaketti

- o [Kirjaston käytön säästölaskuri](#)
- o Somepostauksia ja videoita
- o Tiedotepohjia
- o Julisteet
- o Infonäyttömateriaalit

Kirjastokäynti keventää hiilijalanjälkeä

Kirjaston kirja tuottaa iloa ja oivalluksia jopa 100 kertaa yhden kirjan ilmastopäästöillä.

Kun käytät kirjaston palveluita omaksi ostamisen sijasta, kevennät samalla hiilijalanjälkeäsi.

Kiertotalous

Viestintämateriaaleissa esiteltävät teemat valittiin yhdessä alueen kirjastolaisten näkyvyystyöryhmän kanssa.

- Kirjastokäynti keventää hiilijalanjälkeä
- Kirjaston asiakas säästää luontoa ja rahaa
- Lainaesinevalikoiman esitteleminen
- Yhteiskäyttölaitteiden esitteleminen
- Yhteiskäyttötilojen esitteleminen
- Poistokirjan matka
- Kirjan elinkaaren pidentäminen

Kirjastokäynti keventää hiilijalanjälkeä

Kirjaston kirja tuottaa iloa ja oivalluksia jopa 100 kertaa yhden kirjan ilmastopäästöillä.

Kun käytät kirjaston palveluita omaksi ostamisen sijasta, kevennät samalla hiilijalanjälkeäsi.

Kiertotalous

- Kirjastokäynti on ekoteko. Rahan säästäminen saattaa motivoida myös sellaisia ihmisiä ekotekoihin, joita ekologisuus yksin ei motivoi.
- [Kirjaston käytön säästölaskuri](#)in avulla asiakas voi laskea, kuinka paljon säästää päästöjen lisäksi rahaa käyttämällä kirjastoa.
- Laskuri toteutettiin osana kiertotalousviestintää Vaskin ja Satakirjastojen sivustoille. Finnassa olevaa koodia saa hyödyntää myös muiden kirjastojen sivuilla.
- Laskurin sivustolla on käyty noin 3000 kertaa (21.1.2025 mennessä)

Kirjaston käytön säästölaskuri

Syötä alla olevaan laskuriin, paljonko lainaat tai käytät kirjaston palveluja **kuukausittain**. Kun klikkaat laskurin lopussa olevaa Laske-painiketta näet, kuinka paljon rahaa säästät kuukausi- ja vuosisasolla.

Kirjat ja lehdet

Aikuisten kirjat

Lasten- ja nuortenkirjat

E-kirjat

Lehdet

Audiovisuaalinen aineisto ja pelit

Elokuvat

E-elokuvat

Kiertotalous

Materiaalipaketin käyttö kirjastoissa

- Kaikki hankekirjastot hyödynsivät tuotettuja viestintämateriaaleja monipuolisesti. Myös muut kirjastot ovat löytäneet materiaalit kiitettävästi.
- Materiaalipaketin sivulla Lounais-Suomen kirjastojen extranetissä on käyty **414 kertaa** (sivu julkaistu 7.5.2024, kävijätieto 27.11.2024).

Kirjastokäynti keventää hiilijalanjälkeä

Kirjaston kirja tuottaa iloa ja oivalluksia jopa 100 kertaa yhden kirjan ilmastopäästöillä.

Kun käytät kirjaston palveluita omaksi ostamisen sijasta, kevennät samalla hiilijalanjälkeäsi.

Kirjaston asiakas säästää luontoa ja rahaa

Kirjastokäynti on arkinen ympäristöteko, joka säästää luonnon lisäksi selvää rahaa.

Nyt voit laskea omat säästösi verkkokirjaston laskurilla. Testaa laskuria osoitteessa vaski.finna.fi!

Kuinka voit auttaa pidentämään kirjan elämää?

Pidetään kirjoista huolta yhdessä.

Millainen on poistokirjan matka?

Kirjastoista poistetun kirjan seikkailu saattaa jatkua poistokirjamarkkinoilla, lahjoituksena tai uusiomateriaalina.

Tarvitsetko tilaa?

Kirjastoista löydät tilat monenlaisiin tarpeisiin: työskentelyyn, kokouksiin ja tapahtumiin.

Tiedätkö, mitä kaikkea kirjastosta voi lainata?

Kaikkea ei tarvitse ostaa omaksi, kun kivat kirjat ja tarpeelliset tavarat löytyvät kirjastosta.

Voit käyttää asiakaslaitteitamme tai lainata kotiin erilaisia esineitä, kuten lautapelejä, soittimia tai kuntoiluvälineitä. Samalla säästät luontoa ja rahaa.

Tutustu valikoimaan verkossa tai kysy henkilökunnalta!

Mielenrauha

Materiaalipaketti sisältää viestintämateriaaleja, joiden avulla voi viestiä kirjaston roolista hyvinvointia ja kestävästä elämäntapaa tukevan elämänrytmin hidastamisen, rauhoittumisen ja syvemmän ymmärryksen paikkana.

Viestintämateriaalipaketti

- Somepostauksia ja videoita
- Tiedotepohja
- Julisteet
- Infonäytöt

Lukeminen parantaa keskittymiskykyä

Kun keskitymme lukemaan, mielemme rauhoittuu ja aivomme oppivat kiinnittytymään taas yhteen asiaan kerrallaan. Kirjastossa voit hetkeksi irtautua arjen kiireistä ja hoivata keskittymiskykyäsi.

Voit kysyä kirja- tai keskittymisvinkkejä henkilökunnaltamme!

Mielenrauha

Viestintämateriaaleissa esiteltävät teemat valittiin yhdessä alueen kirjastolaisten näkyvyystyöryhmän kanssa.

- Lukeminen parantaa keskittymiskykyä
- Lukemisen terveyshyödyt
- Kirjastokäynti rentouttavana taukona arjen kiireistä
- Kirjastosta löytyy vaihtoehtoja kuluttamiselle
- Kirjastossa saat olla oma itsesi
- Kirjastosta löytyy inspiraatiota kestävään elämään

Lukeminen parantaa keskittymiskykyä

Kun keskitymme lukemaan, mielemme rauhoittuu ja aivomme oppivat kiinnittytymään taas yhteen asiaan kerrallaan. Kirjastossa voit hetkeksi irtautua arjen kiireistä ja hoivata keskittymiskykyäsi.

Voit kysyä kirja- tai keskittymisvinkkejä henkilökunnaltamme!

Mielenrauha

Materiaalipaketin käyttö kirjastoissa

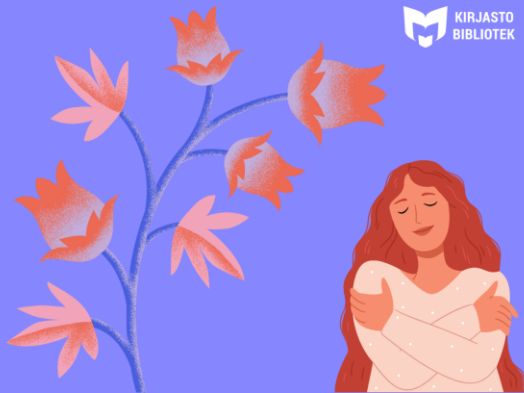
- Kaikki hankekirjastot hyödynsivät tuotettuja viestintämateriaaleja monipuolisesti. Myös muut kirjastot ovat löytäneet materiaalit kiitettävästi.
- Materiaalipaketin sivulla Lounais-Suomen kirjastojen extranetissä on käyty **176 kertaa** (julkaistu 23.9., kävijätieto 27.11.2024).

Lukeminen parantaa keskittymiskykyä

Kun keskitymme lukemaan, mielemme rauhoittuu ja aivomme oppivat kiinnittytymään taas yhteen asiaan kerrallaan. Kirjastossa voit hetkeksi irtautua arjen kiireistä ja hoivata keskittymiskykyäsi.

Voit kysyä kirja- tai keskittymisvinkkejä henkilökunnaltamme!

Hengitä - olet kirjastossa.

Oma aika kortilla? Sitä saa kirjastokortilla!

Kirjastossa saat hetken itsellesi. Meillä on lupa pysähtyä, hengähtää ja olla rauhassa. Tila rauhoittumiselle, palautumiselle ja itselle tärkeisiin asioihin syventymiselle on tärkeää. Sitä voi löytää kirjastosta, oman arjen lomasta.

Kirjastokortin omistaja elää pidempään.

Lukeminen tekee hyvää. Se parantaa muistia, vahvistaa keskittymiskykyä, lievittää stressiä, laskee sykettä sekä kehittää ajattelua, empatiaa ja sosiaalisia taitoja. Kaiken lisäksi se pidentää ikää.

Pidä itsestäsi huolta ja kirjastokortti aktiivisena!

Lukeminen hellii mieltä.

Lukeminen hellii aivoja ja mieltä, laskee sykettä, lisää elinikää ja ruokkii ajattelun, empatian sekä keskittymisen taitoja.

Kirjaston kautta kotiin!

Aina ei tarvitse pinnistää. Joskus on parempi mennä kotiin lepäämään - kirjaston kautta!

Kestävän kehityksen tiekartta

Materiaalipaketti sisältää viestintämateriaaleja, joiden avulla kirjastot voivat näyttää sitoutumisensa yhteiseen tiekarttaan sekä tehdä omat kestävän kehityksen lupauksensa ja niiden vaikutukset näkyviksi.

Viestintämateriaalipaketti

- Somepostauksia
- Tiedotepohjia
- Julisteet
- Infonäytöt

Lupaamme, että...

Kirjasto tukee lukutaitoa ja lukemisen kulttuuria.

Kirjasto toimii esimerkkinä kestävydessä ja kiertotaloudessa.

Kirjasto on yhdenvertaisuuden tyyssija.

Kestävän kehityksen tiekartta

Materiaalipaketin käyttö kirjastoissa

- Kaikki hankekirjastot hyödynsivät tuotettuja viestintämateriaaleja monipuolisesti.
- Materiaalipaketin sivulla Lounais-Suomen kirjastojen extranetissä on käyty **322 kertaa** (julkaistu 26.8., kävijätieto 27.11.2024).

Lupaamme, että...

Kirjasto tukee lukutaitoa ja lukemisen kulttuuria.

Kirjasto toimii esimerkkinä kestävydessä ja kiertotaloudessa.

Kirjasto on yhdenvertaisuuden tyyssija.

Olemme sitoutuneet kestävän kehityksen tiekarttaan.

Asetimme Lounais-Suomen kirjastojen kestävän kehityksen tiekarttaan omat kestävyyslupauksemme sekä toimenpiteet, joiden avulla ne toteutamme.

Kestävyystyömme pohjautuu kirjaston vahvuuksiin

Tieto ja monilukutaito

Kiertotalous

Kulttuurinen kestävyys

Rauha ja aivohyvinvointi

Yhdenvertaisuus

Kirjasto tukee monilukutaitoa ja ohjaa oikean tiedon äärelle.

Kirjasto opastaa oikean tiedon äärelle, neuvoa ja tukee lähdekriittisyydessä sekä media- ja monilukutaidossa.

Kirjastossa on tilaa rauhoittua.

Kirjasto toimii rauhoittumisen ja keskittymisen paikkana. Kirjastosta saa tukea näiden taitojen opetteluun ja aivohyvinvoinnin edistämiseen.

Kirjasto toimii kestävyys- ja kiertotalouden esimerkkinä.

Kirjastolla on vahva positiivinen vaikutus yhteiskuntaan ja kestäväin kehitykseen. Autamme asiakkaitamme ja yhteistyökumppaneitamme tekemään kestäviä valintoja.

Lupaamme, että...

Kirjasto tukee lukutaitoa ja lukemisen kulttuuria.

Kirjasto toimii esimerkkinä kestävyudessa ja kiertotaloudessa.

Kirjasto on yhdenvertaisuuden työssija.

Hankkeen viestintä

Aluehallintovirasto

Viestintämateriaalipakettien lisäksi hankkeessa
tehtiin myös muuta asiakasviestintää.

Turun Kirjamesset

- Lounais-Suomen kirjastojen messuosaston teema oli kestävä kehitys. Osastolla hyödynnettiin hankkeen viestintämateriaaleja ja sisältöjä.
- Asiakkaat pääsivät tutustumaan poistokirjanäyttelyyn, kokeilemaan kirjaston käytön säästölaskuria ja osallistumaan kirjaston lukuretriittiin.
- Messuilla kävi viikonlopun aikana **15 000** kävijää.

Muu viestintä

- Vaskin verkkokirjastoon luotiin kestävän kehityksen asiat yhteen kokoava [Vihreä kirjasto](#) –alasivu, joka auttaa asiakkaita hahmottamaan kirjaston vaikutuksia kestävään kehitykseen.
- Hankkeen materiaaleja hyödynnettiin alueellisessa bussimainoskampanjassa, joka näkyi Onnibussien infotauluilla Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa joulukuussa 2024. Mainoskampanja tavoitti laajasti joukkoliikenteen käyttäjiä joulusesongin aikaan.

Tapahtumareseptit

Tapahtumareseptit ovat materiaalipaketteja, jotka sisältävät ohjeen ja viestintämateriaalit tapahtuman järjestämiseen.

Tapahtumareseptit

- Tapahtumareseptien tarkoitus on tehdä kestäväen kehityksen tapahtumien järjestämisestä mahdollisimman helppoa.
- Ne ovat materiaalipaketteja, jotka sisältävät ohjeen ja viestintämateriaalit tapahtuman järjestämiseen.
- Tapahtumareseptien aiheet äänestettiin yhdessä alueellisen tapahtumaverkoston kesken.
- Tapahtumareseptit ovat kaikkien kirjastojen vapaasti hyödynnettävissä Lounais-Suomen kirjastojen extranetin [materiaalipankissa](#) sekä Kirjastot.fi [ideapankissa](#).

Viherkasvit vaihtoon

- Kasvien vaihtotapahtuman järjestämällä kirjasto voi ilahduttaa asiakkaitaan, rohkaista kokeilemaan vaihtoehtoisia kuluttamisen tapoja ja tuoda kasviharrastuksen hyvinvointivaikutuksineen kaikkien ulottuville.
- Tapahtumareseptiä käytettiin hankkeen aikana **9 kirjastossa** ja ensi keväälle tapahtumia on luvassa lisää.
- Materiaalipakettia on tarkasteltu Lounais-Suomen kirjastojen extranetissä **305 kertaa** (27.11.2024).

Viherkasvit ja taimet vaihtoon!

- Kirjoita tähän ajankohta
- Kirjoita tähän paikka

Haluaisitko ilahduttaa jotakuta pistokkaalla? Tai kaipaatko kotiisi uutta viherkasvia? Lahjoita viherkasvi, taimi, pistokas tai siemeniä uuteen kotiin tuomalla ne kirjaston vaihtotapahtumaan. Samalla voit antaa uuden kodin jonkun muun tuomalle kasville.

Kirjoita tähän verkkosivut

Siivouspäivän kirppis

- Siivouspäivä on kahdesti vuodessa järjestettävä maanlaajuinen kirppispäivä, johon kirjasto voi osallistua tarjoamalla tilaa ja samalla vahvistaa rooliaan jakamistalouden alustana ja suunnannäyttäjänä.
- [Tapahtumareseptiä](#) käytettiin hankkeen aikana **2 kertaa** ja tapahtumia on tulossa lisää ensi vuonna.
- Materiaalipakettia on tarkasteltu Lounais-Suomen kirjastojen extranetissä **152 kertaa** (27.11.2024).

Lukuretriitti

- Kirjaston oma hiljainen lukupiiri. Kaiken ytimessä suoritusvapaus: tarkoitus tarjota kiireetön hetki rauhoittumiseen, syventymiseen ja lukuilon löytämiseen.
- [Tapahtumareseptiä](#) käytettiin hankkeen aikana **4 kertaa** ja tapahtumia on suunnitteilla lisää.
- Materiaalipakettia tarkasteltu Lounais-Suomen kirjastojen extranetissä **136 kertaa**. (27.11.2024)

Kirjaston lukuretriitti

- 🕒 Tähän tulee ajankohta
- 📍 Tähän tulee paikka

Kaipaatko lukurauhaa? Tervetuloa kirjaston lukuretriittiin!

Rauhoitumme yhdessä hetkeen kirjan äärellä. Kirjasto tarjoaa kupin kuumaa ja lukuvinkkejä. Voit valita luettavaa kirjaston hyllyiltä tai tuoda oman kirjan.

Tapahtumat hankekirjastoille

Parsintapajat

Jämälankakekkerit -kirjan kirjoittaja Veera Jussila veti hankekirjastoissa erilaisia korjauspajoja, jossa harjoiteltiin pidentämään omien lempivaatteiden elinkaarta parsien, korjaten ja tuunaten.

Kirjastot voivat edistää kiertotaloutta innostamalla ja tarjoamalla mahdollisuuksia korjaustaitojen kasvattamiselle. Yhdessäolo ja käsillä tekeminen tekee hyvää myös mielelle.

Tapahtumia: 6

Kävijämäärä: 85

Teatteriesitykset

Hankekirjastoissa järjestettiin [Nukketeatteri Kuuman Ankanpoikasen](#) ja [Teatteri ILMI Ö:n](#) ympäristökasvatuksellisia teatteriesityksiä, jotka herättivät katsojat pohtimaan, mitä merelle ja maapallolle kuuluu.

Ympäristökasvatuksellisten kokemusten tarjoaminen on osa kirjaston kädenjäljen kasvattamista. Tarinat herättävät tunteita, antavat mahdollisuuksia käsitellä niitä ja vaikuttavat motivaatioon toimia luonnon puolesta.

Tapahtumia: 6

Kävijämäärä: 168

Sisäinen viestintä ja tapahtumat

Sisäinen viestintä kirjastoille

- Lounais-Suomen kirjastojen extranet
 - 19 tiedotetta alueen kirjastolaisille
 - Alueelliset tapahtumat
 - Materiaalipaketit [materiaalipankissa](#)
- Kirjastot.fi
 - [Hankesivu](#)
 - [Ideapankki](#)
 - [Vihreä kirjasto -sivusto](#)
 - Tiedotteet
- Tapahtumat

Koulutukset ja sisäiset tapahtumat

- Hanke järjesti kaikkiaan 13 sisäistä tapahtumaa kirjastolaisille:
 - Ohjausryhmän kokoukset (4)
 - Tiekarttaan liittyvät työpajat (4)
 - AKE-kahvit - Kestävä kehitys
 - AKE-kahvit – Hidasta elämää kirjastoissa
 - Näin teet somemainoksen muutamalla kympillä -koulutus
 - Ympäristötyön opintopiiri (3)

Koulutukset ja sisäiset tapahtumat

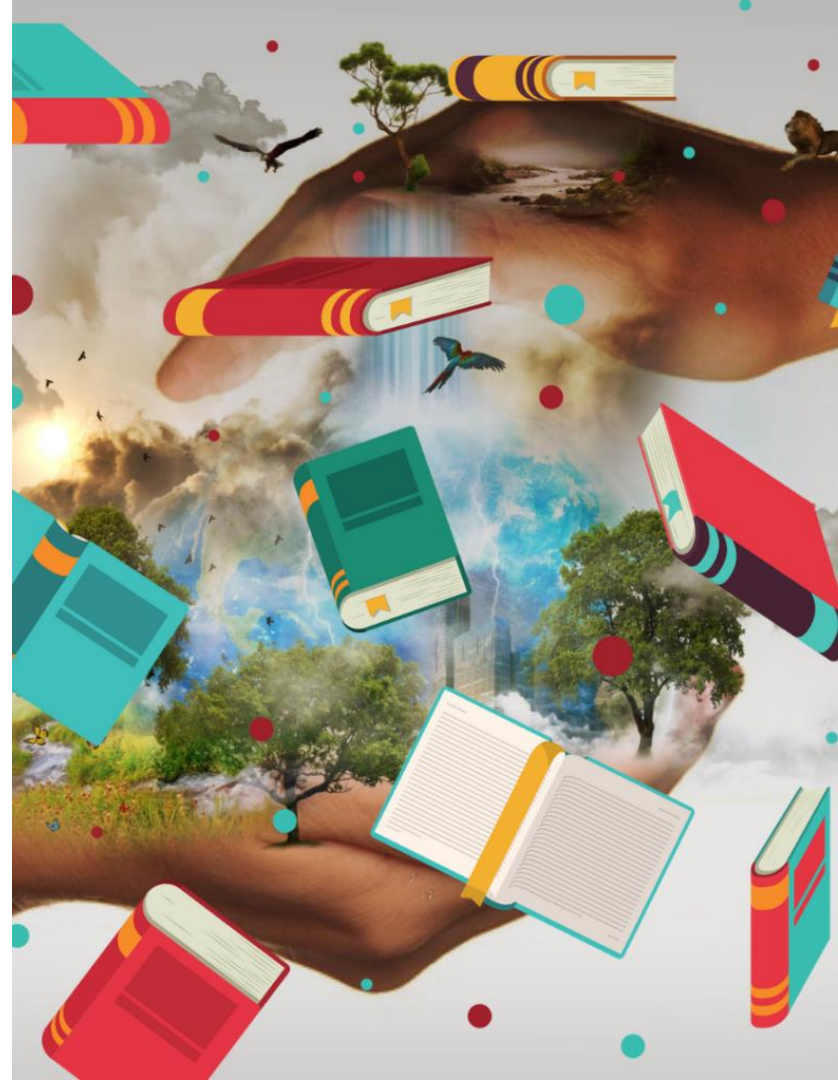
- Lisäksi hankkeen sisältöjä käsiteltiin useissa muissa kirjastojen sisäisissä tapahtumissa:
 - Alueellisen näkyvyytyöryhmän kokoukset (2) - Viestintämateriaalien ideointia
 - Alueellisen tapahtumaverkoston kokoukset (2) - Tapahtumakonseptien ideointia
 - Moninaisuusverkoston kokous – Keskustelua sosiaalisesti kestävästä kehityksestä
 - Lounais-Suomen kirjastojen pomopäivät - Hankkeen materiaalien esittelyä
 - Satakirjastojen verkostopäivät - Hankkeen materiaalien esittelyä
 - Liboppi-kahvit – Keskustelua ympäristökasvatuksen opintopiiristä
 - Lahden AKE-kahvit – Hankkeen materiaalien esittelyä

Ympäristötyön opintopiiri

- Verkko-oppimisalusta Libopin [Ympäristötyö kirjastoissa](#) -kurssi tutustuttaa kirjastojen kestävä kehityksen työhön.
- Hankkeessa järjestettiin kurssin opintopiiri, jonka tarkoitus oli syventää oppimista ja jakaa oivalluksia, ideoita ja vinkkejä kirjastolaisten kesken.
- Opintopiirin osallistumismahdollisuus avattiin koko Suomen kirjastoille.
- Opintopiiriin osallistui 8 kirjastolaista ympäri Suomen.

"Opintopiiri on kiva tapa oppia. Jäi mieleen kiva aktiivinen osallistujaporukka, jo ensimmäinen tapaamiskerta oli voimaannuttava tuokio."

- Opintopiirin osallistuja

Somemainonnan pikakertaus

- Hankekirjastot hyödynsivät somemainontaa hankkeen tapahtumien, tiekartan ja viestintämateriaalien mainontaan.
- Hankekirjastoille järjestettiin koulutus "Näin teet somemainoksen muutamalla kympillä", jonka osallistumismahdollisuus avattiin myös muille alueen kirjastoille.
- Koulutukseen osallistui 9 kirjastolaista.

Minne mennään?

Viestintä- ja tapahtumamateriaalit

- Kaikki hankkeen aikana tuotetut viestintämateriaalit ovat kirjastojen vapaassa käytössä. Niitä voi jatkossa hyödyntää kaikki kirjastot milloin tahansa.
- Kirjastoille on jaettu materiaaleista myös muokattavat tiedostot, jotta niitä voi tarvittaessa päivittää ajan myötä.

[Viestintämateriaalipaketti: Kiertotalous](#)

[Viestintämateriaalipaketti: Mielenrauha](#)

[Viestintämateriaalipaketti: Tiekartta](#)

[Tapahtumaresepti: Viherkasvit vaihtoon](#)

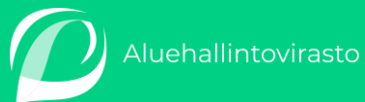
[Tapahtumaresepti: Siivouspäivä](#)

[Tapahtumaresepti: Kirjaston lukuretriitti](#)

Tiekartta

- Mikä tahansa kirjasto voi hyödyntää [Lounais-Suomen kirjastojen kestävän kehityksen tiekarttaa](#) ja sen [tukimateriaaleja](#) oman toimintansa kehittämiseen.
- Tiekarttaan sitoutuneet kirjastot seuraavat omien toimenpidesuunnitelmiansa toteutumista niihin kirjattujen mittarien avulla.
- AKE tukee tiekartan seurantaan sekä tiekarttatyön leviämistä uusiin kirjastoihin. Tavoitteena on levittää tiekarttatyötä koko 43 kunnan alueelle.

Kiitos!

Yhteystiedot hankkeen päättyttyä:
AKE-kirjasto@turku.fi